

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 4P/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519200141
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Búliková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2019:3519200141.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou Mgr. Alenou Búlikovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ C. N., nar. XX.XX.XXXX, 2/ M. N., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, deti matky: Ľ. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., t. č. G., L. XXXX/XX, štátny občan SR a otca: C. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G., R. XXX, t. č. G., D. E. XXX/X, štátny občan SR, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, takto

rozhodol:

I. Súd z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca k maloletej C.L. N., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 80,- Eur mesačne na sumu 170,- Eur mesačne, ktoré je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, a to s účinnosťou od 16.01.2019.

II. Súd z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca k maloletému M. N., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 60,- Eur mesačne na sumu 170,- Eur mesačne, ktoré je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, a to s účinnosťou od 16.01.2019.

III. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú C. N., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 16.01.2019 do 31.03.2019 vo výške 225,- Eur, je otec p o v i n n ý splácať v mesačných splátkach po 15,- Eur, zročných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, a to pod stratou výhody splátok.

IV. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloletého M. N., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 16.01.2019 do 31.03.2019 vo výške 273,- Eur, je otec p o v i n n ý splácať v mesačných splátkach po 20,- Eur, zročných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, a to pod stratou výhody splátok.

V. Týmto sa m e n í výroková časť rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 6P/3/2015-47 zo dňa 01.07.2015 v časti upravujúcej výšku vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletých detí sa návrhom zo dňa 16.01.2019 domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti otca k maloletej C. N., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 80 Eur mesačne na sumu 120 Eur mesačne a k maloletému M. N., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 60 Eur mesačne na sumu 120 Eur mesačne.

2. Dôvodila tým, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca (pozn. rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 6P/3/2015-47 zo dňa 01.07.2015), došlo k podstatnej zmene pomerov tak na strane rodičov, ako aj maloletých detí. Obe deti v súčasnej dobe navštevujú predškolský ročník materskej školy, pričom

od septembra 2019 majú nastúpiť do 1. ročníka základnej školy, čím sa podstatne zvýšia náklady na maloleté deti. V čase posledného rozhodovania o výživnom matka pracovala ako predavačka v R. s čistým príjmom cca 400 Eur a otec detí ako údržbár v spoločnosti N. E. s čistým príjmom cca 800 Eur. Podľa vedomosti matky, otec maloletých detí si mal medzičasom nájsť lepšie platené zamestnanie v G.. Matka je t.č. dlhodobo práceneschopná a z toho dôvodu bude mať problém financovať potreby maloletých detí spojené s nástupom do školy.

3. Otec maloletých detí nesúhlasil s navrhovanou výškou zvýšenia vyživovacej povinnosti, pričom bol ochotný prispievať sumou 90 Eur mesačne na každé dieťa.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky i otca maloletého, oboznámením listinných dôkazov obsiahnutých v spise, a to najmä rodného listu maloletých detí, potvrdením o príjmoch otca i matky, správy kolízneho opatrovníka, správy pediatra, výsledkami lustrácií z registra obyvateľov SR, Sociálnej poisťovne a rozsudkom OS NMNV č. k. 6P/3/2015 - 47 zo dňa 01.07.2015, vr. pripojeného spisu, pričom zistil nasledovný stav:

5. Vyživovacia povinnosť otca k maloletej C. N., nar. XX.XX.XXXX a k maloletemu M. N., nar. XX.XX.XXXX, bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 6P/3/2015-47 zo dňa 01.07.2015, právoplatným a vykonateľným dňa 27.07.2015, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, v ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletej C. sumou vo výške 80 Eur mesačne a maloletého M. vo výške 60 Eur mesačne. Matka v tom čase dosahovala čistý priemerný mesačný príjem vo výške 554,20 Eur, ktorý však pozostával z príjmu zo zamestnania na skrátenej úväzok vo výške 303,96 Eur, rodičovského príspevku 203,20 Eur a prídavkov na deti vo výške 47,04 Eur. Otec maloletých v tom čase dosahoval priemerný príjem zo zamestnania vo výške 767,96 Eur mesačne. Maloleté deti v tom čase ešte nenavštevovali ani materskú školu.

6. V súčasnej dobe obe deti navštevujú posledný ročník materskej školy, s tým, že od septembra 2019 majú nastúpiť do 1. ročníka základnej školy. Staršia C. mala v minulom roku povolený odklad povinnej školskej dochádzky, nakoľko má zníženú pozornosť a prejavuje sa u nej doposiaľ zvýšený strach pri práci a neistota. Z toho dôvodu je potrebné, aby absolvovala konzultácie u psychológa v Centre pedagogicko - psychologického poradenstva v G. za účelom včasnej korekcie jej problémov. Matka preukázala, že hradí deťom stravu v materskej škole vo výške 2x 25,80 Eur mesačne. Maloletá C. navštevuje v materskej škole krúžok angličtiny, za ktorý matka hradí 25 Eur mesačne.

7. Obe deti majú zvýšenú chorobnosť na infekcie horných dýchacích ciest a otitídy. Sú sledované v imunoalergologickej ambulancii v E. F. a užívajú indikované lieky, za ktoré matka dopláca cca 10 Eur raz za 3 mesiace na každé dieťa. Okrem toho má matka zvýšené výdavky na podpornú liečbu infekčných ochorení detí (kvapky, sirupy, polyvitaminózna liečba). Maloletý M. má vrodenú vadu zraku /tupozrakosť/, kvôli čomu musí nosiť okuliare, s čím sú zvýšené výdavky. Pôvodne maloletemu matka zadovážila lacnejšie okuliare za cca 60 Eur, avšak opakovanie mali s nimi problémy vyžadujúce návštevu optiky, preto bolo potrebné maloletemu obstarat' kvalitnejší rám za cca 90 Eur.

8. Maloleté deti žijú v spoločnej domácnosti s matkou, jej súčasným priateľom a dospelou, invalidnou sestrou matky. Obývajú dvojizbový mestský nájomný byt v G., v ktorom platia mesačne nájom 214,29 Eur, za plyn 70 Eur a za elektrinu 30 Eur.

9. Matka žije vo vzťahu s priateľom, ktorý je živnostníkom. Hospodária spoločne, pričom chod domácnosti, vrátanie potrieb oboch maloletých detí, financujú zo spoločných príjmov. Sestra matky je poberateľkou invalidného dôchodku, pričom prispieva na chod domácnosti podľa svojich možností sumou asi 50 Eur mesačne.

10. Čo sa týka zárobkových možností matky, tieto sú aktuálne negatívne ovplyvnené jej dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom. V apríli 2018 podstúpila operáciu chrbtice, neskôr aj operáciu kolena, z ktorých sa doposiaľ zotavuje. Matka bola do 01.11.2018 zamestnaná v spoločnosti F. E..A..O., D.. V mesiacoch marec 2018 až január 2019 jej bolo Sociálnou poisťovňou vyplácané nemocenské vo výške cca 482 Eur za celý mesiac práceneschopnosti. Matka si v novembri 2018 uplatnila nárok na invalidný dôchodok, o čom Sociálna poisťovňa doposiaľ nerozhodla. Od 10.01.2019 je matka evidovaná

ako uchádzač o zamestnanie, pričom je jej vyplácaná dávka v nezamestnanosti vo výške cca 456,70 Eur, s tým, že nárok na podporu v nezamestnanosti jej skončí najneskôr dňa 09.07.2019.

11. Otec maloletých bol do 31.03.2018 zamestnaný v spoločnosti N.B. E., E.A.O., E.. Hoci otec potvrdenie o výške zárobku u tohto zamestnávateľa súdu nepredložil (napriek výzve súdu), súd lustráciou v Sociálnej poisťovni zistil, že otec dosiahol u tohto zamestnávateľa vymeriavací základ (zodpovedajúci hrubej mzde) vo výške: 949 Eur za január 2018; 888,59 Eur za február 2018 a 11.064,10 Eur za marec 2018, kedy otcovi bolo vyplatené odstupné. Použijúc kalkulačtor čistej mzdy na webovej stránke (<https://ekonomika.sme.sk/kalkulacky/kalkulator-cistej-mzdy-2018>), dosiahol otec orientačne čistý príjem vo výške 769,46 Eur za január 2018, 727,09 Eur za február 2018 a 7.735,55 Eur za mesiac marec 2018.

12. Od 01.04.2019 sa otec zamestnal v spoločnosti A. E., E.A.O., G., kde podľa predloženého potvrdenia dosiahol za mesiace 04/2018-12/2018 čistú mzdu, vr. daňového bonusu, vo výške 13.142,25 Eur, čo predstavuje čistý priemerný mesačný príjem otca (za 9 odpracovaných mesiacov) vo výške 1.460,25 Eur. Na tomto mieste súd poukazuje na nesprávnosť výpočtu čistej priemernej mzdy zamestnávateľom otca v predloženom potvrdení, pretože zamestnávateľ vydell ročný príjem otca 12 mesiacmi, avšak otec u neho odpracoval len 9 mesiacov.

13. Otec maloletého žije sám v dvojizbovom byte, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve. Na kúpu bytu má úver, ktorý spláca po 200 Eur mesačne, pričom v roku 2018 sa mu vďaka odstupnému, ktoré dostal v zamestnaní, podarilo uhradiť aj mimoriadnu splátku. Otec pravidelne mesačne vynakladá 100 Eur za plyn a elektrinu, 88 Eur poplatky za služby spojené s užívaním bytu, 60 Eur životné poistenie otca, 30 Eur/rok poistenie bytu. Okrem toho sporí na stavebnom sporení sumou 85 Eur mesačne. Nemá inú vyživovaciu povinnosť. Nad rámec súdom určeného výživného otec maloletým deťom významnejším spôsobom neprispieva. Kúpil raz dcére čižmy.

14. Podľa § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Podľa § 62 ods. 2 zák. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 4 zák. o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

17. Podľa § 62 ods. 5 zák. o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 75 ods. 1 zák. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

19. Podľa § 78 ods. 1, 3 zák. o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

20. V danej veci mal súd za preukázané, že návrh matky na zvýšenie výživného je jednoznačne dôvodný, nakoľko od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti v roku 2015 došlo na strane všetkých účastníkov k podstatnej zmene pomerov.

21. Obe deti sú už staršie, čo je spojené s prirodzeným nárastom nákladov na uspokojenie ich bežných potrieb (ošatenie, obuv, hračky). Deti aktuálne navštevujú predškolský ročník materskej školy, kde matka hradí deťom stravu, pomôcky, krúžky a výlety. Okrem toho má pri oboch deťoch zvýšené výdavky v

súvislosti s liečbou ich zníženej imunity, ako i častých infekcií horných dýchacích ciest. Maloletý M. nosí okuliare, s čím sú spojené zvýšené výdavky, pričom naposledy musel zaplatiť maloletému kvalitnejšie okuliare matkin priateľ.

22. Nemenej podstatnou skutočnosťou je to, že obe deti od septembra 2019 nastupujú do 1. ročníka základnej školy, s čím bude spojený významný nárast výdavkov na každé dieťa. Obom deťom bude ešte pred nástupom do školy potrebné zaobstarať kompletnú školskú výbavu /školskú tašku, peračník, písacie potreby, pracovné zošity, cvičebný úbor, pomôcky na výtvarnú výchovu.../, ktorá orientačne stojí cca 150 Eur na jedno dieťa.

23. Čo sa týka zárobkových možností matky, na jej strane došlo v roku 2018 z objektívnych dôvodov k poklesu zárobku, a to v dôsledku dlhodobej práceneschopnosti a zdravotných problémov, s ktorými sa potýka doposiaľ. Matka je t.č. nezamestnaná, evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, pričom poberá podporu v nezamestnanosti vo výške cca 465 Eur. Tento nárok jej zanikne najneskôr 09.07.2019.

24. Naopak, na strane otca došlo od posledného rozhodnutia súdu v roku 2015 k výraznému nárastu príjmu zo sumy 767,96 Eur na sumu 1.460 Eur, ktorý aktuálne dosahuje u svojho terajšieho zamestnávateľa. Priemerný mesačný príjem otca za celý rok 2018 bol však až cca 2.768 Eur, nakoľko mu bolo vyplatené odstupné vo výške 11 mesačných plátov.

25. Otec maloletých detí napriek rapidnému nárastu svojho príjmu v roku 2018, ani v najmenšom nepovažoval za potrebné prispieť na výživu svojich detí viac, či už finančne nad rámec súdom určeného výživného vo výške 80 Eur a 60 Eur mesačne, alebo materiálne napr. kúpou oblečenia, hračiek a pod.. Keďže matka maloletých detí bola v rovnakom období práceneschopná po operácii chrbtice (o čom otec vedel), súd vyhodnotil takýto prístup otca ako krajne bezohľadný, poťažmo ak zdravotný stav matky jej musel výrazne komplikovať starostlivosť o deti nielen po stránke materiálnej, ale aj fyzickej.

26. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti otca k obom deťom súd vychádzal z toho, že otec v aktuálnom zamestnaní dosahuje priemerný mesačný príjem 1.460,25 Eur, má priemerné mesačné výdavky vo výške 478 Eur na bývanie, splátky úveru a poistenie. Po ich uhradení otcovi zostane takmer 1.000 Eur. Táto suma objektívne poskytuje otcovi dostatočný finančný priestor na to, aby bol schopný platiť výživné na obe maloleté deti v podstatne vyššej miere, než tomu bolo doposiaľ. Súd preto určil pre každé dieťa výživné vo výške 170 Eur mesačne /necelých 12 % z čistého príjmu otca/, pričom zohľadnil, že obe deti budú súčasne nastupovať do prvého ročníka ZŠ, teda možno očakávať rovnaké náklady u oboch detí.

27. Keďže súd v konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloletých nie je viazaný návrhom (§ 40 CMP), prisúdil maloletým deťom viac, než pôvodne žiadala matka. Vychádzal z toho, že maloleté deti majú zo zákona právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom otcom uhradené výživné za posledný rok bolo výrazne nižšie, než by zodpovedalo otcom dosahovaným pravidelným príjmom zo zamestnania (1.460 Eur). Vo vzťahu k celkovým príjmom otca dosiahnutým za rok 2018 (vr. odstupného) bola výška príspevku otca na výživu detí úplne smiešna.

28. Takýto nepomer zákon neumožňuje tolerovať, poťažmo ak sa matka maloletých detí z objektívnych - zdravotných dôvodov ocitá v ekonomicky, ako aj sociálne neistej situácii. Na strane matky nebola v tomto, ani v predchádzajúcom konaní, zistená žiadna tendencia vyháňať sa zárobkovej činnosti /matka bola zamestnaná dokonca aj počas rodičovskej dovolenky/, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že matke vznikol nárok na podporu v nezamestnanosti v maximálnom rozsahu. Súd preto určil výživné v takej výške, aby aktuálne postačovalo na úhradu odôvodnených potrieb detí a prípadne aj malé prilepšenie. Pokiaľ by sa súčasná situácia matky z ekonomického hľadiska v najbližších mesiacoch nevyvinula pozitívne, matke by určené výživné malo postačovať na zabezpečenie nevyhnutných potrieb oboch detí.

29. Súd totiž na základe výsluchu otca detí dospel k názoru, že sa nemožno spoliehať na to, že by otec v prípade potreby bol ochotný finančne prispieť deťom nad rámec súdom určeného výživného. Súdu síce tvrdil, „že on by prispel, keby sa to niekam deťom odkladalo“ alebo „že by prispel, keby vedel, že deťom treba niečo konkrétne kúpiť...“, avšak súd nemal dôvod týmto tvrdeniam uveriť. Z komunikácie rodičov na pojednávaní bolo zrejmé, že pokiaľ ide o peniaze, zo strany matky nemá veľký význam otca

o čokoľvek žiadať. Aj preto zrejme nastávajú situácie, že výlet detí zo škôlky alebo nové okuliare M. financoval matkin druh, nakoľko matka na to prostriedky /z objektívnych dôvodov/ nemala. Otec buď nemá prehľad o reálnych potrebách detí ani výdavkoch potrebných na zabezpečenie ich odôvodnených potrieb, alebo tieto úmyselne podceňuje. Situáciu navyše zhoršuje otcov nezdravý vzťah k peniazom, prejavujúci sa o.i. tým, že otec uprednostní tvorbu úspor na stavebnom sporení alebo mimoriadnu splátku hypotéky pred potrebami vlastných detí, hoci mu musí byť zrejmé, že z výživného vo výške 80 Eur a 60 Eur nemôže dieťa slušne vyžiť.

30. Súd len pre úplnosť dodáva, že na pojednávaní prednesený návrh kolízneho opatrovníka a otca, aby otec deťom prispieval sumou 30 Eur mesačne na tvorbu úspor (§ 63 ods. 3 zákona o rodine), súd nevyhodnotil ako efektívny, nakoľko pre každé dieťa by bolo potrebné viesť osobitný účet, s čím sú spojené bankové poplatky a navrhovaná výška príspevku by ani z dlhodobého hľadiska nevedla k vytvoreniu významnejších úspor, poťažmo ak dispozícia týmito prostriedkami vyžaduje súhlas súdu.

31. Čo sa týka momentu účinnosti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca, súd priznal zvýšené výživné odo dňa podania návrhu t.j. od 16.01.2019. V súvislosti s rozhodnutím o zvýšení vyživovacej povinnosti otca k maloletej C., vznikol otcovi dlh na zročnom výživnom v celkovej výške 225 Eur za obdobie od 16.01.2019 do 31.03.2019, ktorý súd povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 15 Eur, zročných spolu s bežným výživným. Vo vzťahu k maloletému M. vznikol otcovi za rovnaké obdobie dlh vo výške 273 Eur, ktorý mu súd povolil splácať v mesačných splátkach po 20 Eur zročných spolu s bežným výživným. Zároveň súd určil, že pokiaľ sa otec maloletých omešká s úhradou čo i len jednej splátky dlžného výživného, stane sa bez ďalšieho zročným celý dlh (§ 232 ods. 4 CSP).

32. O trovách konania rozhodol súd tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal (§ 58 v spojení s § 52 CMP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia a to na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (trojmo). O odvolaní bude rozhodovať Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods.1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Exekúciu na peňažnú povinnosť (výživné) vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).